

PLANPROGRAM
***UTÖKNING AV CONTAINERTERMINAL
INSJÖN***

Leksands kommun, Dalarnas län

Maj 2007

Planprogram

UTÖKNING AV CONTAINERTERMINAL I INSJÖN

Leksands kommun, Dalarna

INLEDNING

Ett detaljplaneprogram är en handling, som upprättas inför arbetet med en detaljplan. Ett program skall enligt PBL (Plan- och bygglagen) upprättas för alla detaljplaner där det inte är uppenbart onödigt. Programmet skall ange detaljplanens utgångspunkter och mål och bifogas övriga planhandlingar vid samråd och utställning av förslaget till detaljplan.

SYFTE

Planprogrammets syfte är att pröva möjligheten att utöka befintlig containerterminal mot sydost till en punkt strax bortom vägen till bad- och båtplatsen. Programmet skall även belysa placering av ny väg till bad/båtplats. Störningar från verksamheten för närboende skall särskilt beaktas, liksom behov av skydd mot bad/båtplats. Påverkan på landskapsbilden skall redovisas.

PLANDATA

Området är beläget i nordöstra delen av Insjöns samhälle, nordost om Timmervägen (väg 908).

Planprogrammet omfattar området sydost om befintlig containerterminal vid Bergkvistsågen med omgivande bad/båtplats samt bostäderna i Ålbyn.

Marken ägs av Leksands kommun (badplatsen mm samt parkeringen intill järnvägsspåret), av Bergkvistsågen, av Banverket samt av flera enskilda ägare.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Insjöns samhälle ligger inom riksintresse enligt de geografiska bestämmelserna i kap 4 miljöbalken. Dessa bestämmelser skall ej få hindra utveckling av etablerade samhällen. Byn Rönnäs, norr om sjön Insjön, är av riksintresse för kulturmiljövården. Dalabanan, varav containerterminalen utgör en del, är av riksintresse.

Planprogrammet överensstämmer i stort med översiktsplan för Leksand från 1993, redovisat som "verksamhetsområde befintligt" samt "jordbruksmark".

För del av området finns detaljplan från 2003-01-29: industri, terminal samt skyddsvall och parkeringsplats. Strandskyddet är upphävt inom detaljplan.

Lokaliseringen av containerterminalen har utretts under tiden hösten -06 till våren -07. Kommunstyrelsen har 2007-05-07 tillstyrkt en utökning av befintlig containerterminal. Byggnadsnämnden har 2007-05-10 beslutat att planprogram skall upprättas för utökningen. Härvid skall även vägen till bad/båtplats ges ett nytt läge via Backhällorna öster om järnvägen.

ALTERNATIVA LÄGEN

Samhällsbyggnadskontoret har tillsammans med Green Cargo och kommunens näringslivskontor gjort utredning av alternativ med ny lokalisering av containerterminalen i Insjön. Fyra alternativ med ny lokalisering har studerats och jämförts med utbyggnad av befintlig terminal. Tre av alternativen ligger utmed industrispåret, det fjärde alternativet innebär stickspår från Dalabanan mot Clas Ohlsons centrallager. Alla alternativ har även kostnadsuppskattats. Alternativen utmed industrispåret innebär stora terrängarbeten för att åstadkomma en acceptabelt plan yta för godsvagnshantering, innebär stora svårigheter att starta ett fullastat tågsätt i motlut samt medför att 13-18 boningshus blir störda av verksamheten. Totalkostnaderna för anläggning, infrastrukturåtgärder samt fastighetsinlösen är av storleken 61-74 mkr. Alternativet med stickspår till centrallagret i Ålheden innebär höga kostnader, ca 83 mkr, men blir inte störande för närboende. Transportmässig samordning med befintlig terminal blir enligt Green Cargo inte möjlig på grund av industrispårets lutning samt otillåten backande växlingstrafik på huvudspåret. Dessutom kommer även framgent Bergkvists järnvägstransporter att vara kvar i Insjö Hamn, vilket skulle innebära etablering av terminalverksamhet på två ställen i Insjön, något som det inte kan finnas driftsekonomiska möjligheter för. Noll-alternativet, utbyggnad av befintlig terminal, kostnadsuppskattas till ca 35 mkr. Då beräknas 4 boningshus bli störda av verksamheten, dessa hus är enligt bedömda bullerkriterier störda redan av befintliga verksamheter i området. Alternativa lägen redovisas på bilagd karta. Utredningen finns tillgänglig på Samhällsbyggnadskontoret och på kommunens hemsida, www.leksand.se

TIDIGARE SAMRÅD

Kommunen inbjöd till ett tidigt samrådsmöte om alternativa lokaliseringar av containerterminalen, möte ägde rum i Församlingshemmet i Insjön 2007-02-22. Därefter har information till allmänheten givits vid ett av Insjöns Intresseförening anordnat möte i Missionskyrkan 2007-05-02. Dessutom har samråd under hand skett med boende i Ålbyn. Tidigt samråd om planerna att utvidga terminalen har hållits med Länsstyrelsen 2007-04-27.

NUVARANDE FÖRHÅLLANDEN

Markanvändning

Terminalområdet vid Bergkvistsågen kallas Insjö Hamn, som erinran om tidigare verksamheter vid dåvarande Insjö station där järnvägen tidigare slutade och resan fortsatte med båt. Här finns i dag en stor godsbangård med ca 10 spår i bredd samt uppställnings- och trafikytor för container sydväst om bangården och timmerupplag i nordost. Per år nyttjas terminalen för ca 6000 container, främst för Bergkvistsågen, Tomokuhus och Clas Ohlson. Vid containerterminalen finns en personalbyggnad för verksamhetens behov. Verksamheten avgränsas mot bostadsbebyggelsen i Ålbyn med en skyddsvall. I Ålbyn finns 4 bostads- och fritidshus, belägna ca 200-240 m från järnvägsspåren. Norr om Badvägen finns parkering för bad/båthamn. Nordost om järnvägen finns badplats för allmänheten, småbåtshamn och klubbhus för Insjöns båtklubb samt en äldre servicebyggnad, som tidigare betjänade en nu nedlagd campingplats. På båda sidor om Badvägen finns brukad åkermark, ingående i sk EU-block.

Natur

Området sluttar mot sjön, nivåskillnaden från Insjöns vattenyta till bostäderna i Ålbyn är ca 12 m. Några utpekade naturvärden finns ej i området. Marken bedöms ha erforderlig bärighet för planerad containerverksamhet. Stranden är tillgänglig vid badplatsen samt vid båthamnen men ej vid timmerupplaget inom Bergkvistsågen. Planerad skyddsvall skall anordnas mot sjön utanför terminalen/timmerupplaget. Framtida planläggning kan även innebära upphävande av strandskydd.

Fornlämningar

Dalarnas Museum har utfört arkeologisk förundersökning, beskriven i en rapport 2002. Vid badplatsen finns en järnframställningsplats (objekt Åhl 91). Utmed vägen till containerterminalen finns under bullervallen en järnframställningsplats (objekt Åhl 88). Fornlämningarna är skyddade enligt Kulturminneslagen.

Trafik

Biltrafiken till containerterminalen går via anslutning från Timmervägen (väg 908). Trafikmängden på Timmervägen är ca 1 000 fordon per årsmedeldygn. Trafik till bad/båtplats går via Badvägen, även denna väg är ansluten till Timmervägen. Korsningen mellan Badvägen och järnvägsspåret regleras med bommar. Växlande godståg blockerar tidvis korsningen, vilket medför stor risk för att gående/cyklande smiter förbi det växlande tåget.

Järnvägsspåret från riksintresset Dalabanan ner till containerterminalen kallas Insjö Hamn.

Teknisk försörjning

Personalbyggnaden vid containerterminalen samt servicebyggnader vid badet och båtklubbens klubbstuga är anslutna till kommunens va-nät.

Service

Kommersiell och offentlig service finns i Insjöns samhälle, beläget direkt väster om programområdet.

Störningar

Containerterminalen orsakar vissa störningar för omgivningen. Befintliga bostäder i Ålbyn kan störas av motorljud från tåg/lastbil samt från ljud vid lastning/lossning av container. Verksamheten vid badet kan störas av ljud från containerhantering och växlingsrörelser samt från näraliggande timmerhantering inom sågverket.

Hantering med fyra containrar på höjden

Vy från Holså kern med fyra containrar på höjden

VAD SKALL REGLERAS I DETALJPLANEN

De frågor som kan vara aktuella att reglera i detaljplan eller genom särskilda avtal är följande:

- Områden för utökning av containerterminalen
- Behov av skyddsavstånd till bostäder
- Behov av skyddsåtgärder för bad/båtplatsen
- Ny vägförbindelse till bad/båtplats
- Åtkomst av mark genom fastighetsplan
- Genomförande

Utökning av containerterminalen

Nuvarande terminalområde omfattar ca 7 000 m² och har kapaciteten ca 6 000 container/år. Utökningen skall dels ha rum för förlängning av lastspår till halvtåg samt växlingsspår till heltåg dels kunna inrymma plats för uppställning av trailervagnar. Områden för uppställning av container och trailer samt plats för trafikyor innebär att totalt 20 000 m² erfordras för att uppnå kapaciteten 14-15 000 container/år. Härtill kommer plats för buller- och insynsskydd kring terminalen, både mot Insjöns samhälle och mot bad/båtplatsen.

Skyddsavstånd till bostäder

Bostäderna i Ålbyn ligger ca 250 m från lastspåret. Ett flertal klagomål till kommunen på containerhantering och järnvägstrafik tyder på att verksamheten av närboende anses vara miljöstörande. Planeringen måste trygga erforderliga skyddsavstånd eller andra bullerdämpande åtgärder för Ålbyn. Alternativt måste bostäderna inlösas och marken läggas ut som skyddsområde. Bullerberäkning av förväntad verksamhet måste tas fram i planarbetet.

Vy från badet mot containerhanteringen, där en bullervall och skyddsplantering planeras

Flygfoto över planprogramområdet

Skyddsåtgärder för bad- och båtplatsen

Kommunen har gjort bedömningen att badplatsen är viktig för Insjöns samhälle. Alternativa lokaliseringar för badplatsen har under åren sökts, men utan framgång. Nu har kommunen målsättningen att förbättra badets närmiljö genom att skapa en skyddsplantering samt en låg bullervall utmed järnvägen så att framför allt åsynen av containerterminal och timmerhantering begränsas. Planarbetet inriktas på att närmare precisera skyddsplanterings omfattning samt bullervallens utformning och omfattning inklusive rekommendationer om lämpliga träd- och buskarter. Stängsel kan erfordras mellan järnvägen och bad/båtplats.

Ny väg till bad- och båtplats

Befintlig väg har en farlig korsningspunkt med järnvägen, korsningen kan under långa tider vara blockerad av växlingsrörelser. Terminalens utbyggnad med lastspår för halvtåg innebär att vägen måste flyttas till annat läge. Ny vägförbindelse anordnas via vägen mot Backhällorna från Rexbovägen (väg 908) samt en genare gång- och cykelväg från Faluvägen/Timmervägen via GC-port under järnvägen (där kraftledningen korsar järnvägen, norr om träullsfabriken). Vägen ges tillräcklig bredd och bärighet för tunga transporter. Samråd skall ske med berörda markägare om vägarnas placering och utformning.

Fastighetsplan

För att säkerställa att containerterminalen kan utvidgas och att erforderliga skyddsavstånd kring verksamheten kan skapas är avsikten att en fastighetsplan upprättas parallellt med detaljplanen. Fastighetsplanen skall ge framtida rättighet att inlösa mark för verksamhetens behov, inklusive skyddsavstånd.

Genomförande

Containerterminalen avses bli utbyggd av intressenterna: Banverket – Green Cargo – Bergkvistsågen m fl. Detta innefattar även nya vägar till bad/båtplatsen samt erforderliga bullervallar och skyddsplanteringar. Ny väg måste först anordnas, därefter ska samtidig utbyggnad ske av terminal, bullervall, skyddsplantering och erforderliga stängsel.

Miljöbedömning

Gällande riksintressen bedöms inte påverkas av föreslagna förändringar. Utvidgningen av containerterminalen kommer sannolikt att medföra behov av att en MKB (miljökonsekvensbeskrivning) behöver upprättas, åtminstone vad gäller konsekvenserna för bostäderna i Ålbyn.

Fortsatt hantering

Detta planprogram har upprättats av Samhällsbyggnadskontoret i Leksands kommun. Planprogrammet skall nu remitteras till berörda myndigheter, nämnder och sakägare samt därefter antas av Byggnadsnämnden. Inkomna yttranden redovisas i en samrådsredogörelse.

Kartbilagor

- Karta 1, redovisar nuvarande markanvändning.
- Karta 2, redovisar planerad utökning av containerterminalen, uppskattade skyddsavstånd till bostäder, behov av insynsskydd mot bad/båtplats samt ny bilväg och ny GC-väg till bad/båtplats.
- Karta 3, förslag till ny väg till Ålbybadet
- Karta 4, redovisar utredningens alternativa lägen

Leksands kommun
Samhällsbyggnadskontoret
Maj 2007

Göran Borgstrand
Bitr stadsarkitekt